

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ
із дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА. МОРФОЛОГІЯ»
для студентів спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
(035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська;
035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська)

6 семестр

Самостійні частини мови: дієслово, прислівник. Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка. Вигук.

1. Дієслово як частина мови, його категоріальне значення. Семантичні групи дієслів. Валентність дієслів.
2. Граматичні категорії дієслова, їхня класифікація.
3. Система граматичних форм дієслова.
4. Синтаксичні функції дієслова.
5. Інфінітив, його значення, морфологічні ознаки та синтаксичні функції.
6. Поняття про дві основи дієслова. Структурні класи дієслів.
7. Загальна характеристика категорії виду. Видова пара. Способи і засоби творення видових пар дієслів.
8. Одно- і двовидові дієслова.
9. Загальна характеристика категорії перехідності/неперехідності дієслова. Способи і засоби вираження граматичних значень перехідності/неперехідності.
10. Загальна характеристика категорії стану. Категорія стану за теорією В. Виноградова. Сучасна концепція категорії стану.
11. Зворотні дієслова, групи за значенням.
12. Загальне поняття про категорію способу дієслова, її зв'язок з іншими дієслівними категоріями. Значення і творення форм дійсного способу.
13. Значення і творення форм умовного способу.
14. Значення і творення форм наказового способу.
15. Синонімія форм дієслівного способу (уживання форм одного способу в значенні іншого).
16. Загальне поняття про категорію часу дієслова, її зв'язок з іншими дієслівними категоріями.
17. Минулий і давноминулий часи, їхнє значення й утворення.
18. Теперішній час, значення і творення дієслівних форм теперішнього часу.
19. Майбутній час, значення і творення дієслівних форм майбутнього часу.
20. Пряме (абсолютне) та переносне вживання часових форм дієслова.
21. Категорія особи дієслова, загальна характеристика. Значення і система особових форм дієслова. Зв'язок категорії особи з іншими дієслівними категоріями.
22. Особливості вживання особових форм дієслова.
23. Дієслова неповної особової парадигми. Безособові дієслова.
24. Категорія числа в дієслівних формах. Категорія роду в дієслівних формах.
25. Загальне поняття про дієвідмінювання (систему форм словозміни дієслова). Типи дієвідмін, способи їх розрізнення: а) дієслова I дієвідміни; б) дієслова II дієвідміни.
26. Дієвідмінювання атематичних дієслів (дієслів архаїчної групи).
27. Словотвір дієслів в українській мові. Основні дієслівні префікси та суфікси.
28. Дієприкметник як особлива форма дієслова, загальна характеристика значення, морфологічних ознак і синтаксичних функцій.
29. Дієприкметники активного стану, їхнє значення, творення і вживання.
30. Дієприкметники пасивного стану, їхнє значення, творення і вживання.
31. Перехід дієприкметників до інших частин мови.
32. Розділові знаки при дієприкметникових зворотах. Правопис частки НЕ з дієприкметниками.

33. Дієслівні предикативні форми на -но (-ено), -то.
34. Дієприслівник як особлива форма дієслова, загальна характеристика морфологічних ознак і синтаксичних функцій.
35. Дієприслівники недоконаного виду, їхнє значення, творення і вживання.
36. Дієприслівники доконаного виду, їхнє значення, творення і вживання.
37. Перехід дієприслівників до інших частин мови.
38. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниках та дієприслівникових зворотах.
39. Морфологічний аналіз дієслівних форм (інфінітива, способових форм, дієприкметника, безособових форм на -но (-ено), -то, дієприслівника).
40. Прислівник як частина мови, загальна характеристика категоріального значення та граматичних ознак.
41. Розряди прислівників за значенням.
42. Ступені порівняння прислівників.
43. Походження прислівників. Морфологічні типи вторинних (похідних) прислівників.
44. Словотвір прислівників. Явище адвербіалізації в сучасній українській мові.
45. Перехід прислівників до інших частин мови.
46. Правопис прислівників.
47. Морфологічний аналіз прислівників.
48. Слова категорії стану в системі частин мови. Лексичне значення, морфологічні особливості та синтаксична роль слів категорії стану.
49. Поняття про модальність. Модальні слова як окрема група слів сучасної української мови. Розряди модальних слів за значенням.
50. Загальна характеристика службових частин мови. Спільні ознаки службових слів.
51. Прийменник як частина мови, загальна характеристика.
52. Групи прийменників за походженням. Явище препозиціоналізації.
53. Групи прийменників за будовою.
54. Семантичні типи прийменникових конструкцій.
55. Уживання прийменників з відмінковими формами слів.
56. Синонімія прийменників. Правопис прийменників.
57. Морфологічний аналіз прийменників.
58. Сполучник як частина мови, загальна характеристика.
59. Групи сполучників за значенням. Сполучники сурядності та їхні типи.
60. Сполучники підрядності та їхні типи.
61. Групи сполучників за будовою.
62. Групи сполучників за походженням. Явище кон'юнкціоналізації.
63. Групи сполучників за способом уживання.
64. Сполучні слова, їхня характеристика.
65. Правопис сполучників.
66. Морфологічний аналіз сполучників.
67. Частка як частина мови, загальна характеристика.
68. Функціонально-семантичні різновиди часток.
69. Класифікація часток за структурою. Групи часток за місцем у реченні.
70. Групи часток за походженням. Явище партикуляції в сучасній українській мові.
71. Правопис часток.
72. Морфологічний аналіз часток.
73. Проблема лінгвістичного статусу вигуків.
74. Розряди вигуків за значенням.
75. Групи вигуків за походженням. Явище інтер'ективації.
76. Звуконаслідувальні слова.
77. Правопис вигуків. Розділові знаки при вигуках.
78. Морфологічний аналіз вигуків.

79. Характеристика основних граматичних праць другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (монографічні та довідкові видання, найважливіші підручники), у яких розкрито питання, винесені на екзамен.